



NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP • LVIII. ÉVFOLYAM • 656. SZÁM

12.

2014. DECEMBER

BALÁZS IMRE JÓZSEF

Házak

Láttam egy házat villanyfényben,
Bebarangoltam hatféleképpen.
Emlékszem most is a lépcsőkre,
S az összes be- és kitérőre.

Láttam egy házat koromsötétben,
Betapogatóztam sokféleképpen.
Emlékszem most is a fényére,
Mit belepislogtam a mélyébe.

DÖME ZSUZSA

Láttál-e

– Lovas szekerek utasa
vajon voltál-e valaha?
Hulló csillagokra lesve
ültél-e tornácon este?
Láttál-e pirkadó hajnalt,
fenyőfára szálló angyalt,
nyakig érő havat télen?

– Akarod, hogy elmeséljem?
Szalmakazalnak szekerén
ültem világok tetején,
hóval lepett téli éjben
angyal vezette a léptem,
láttam hajnalt bíbor égen.
Csillag is hullt régi réten,
hol harmatos fűszálakon
lábam nyoma van valahol...

TÓTH ÁGNES

Éjfél

Az égnek éjkék szőnyegén
Éjfelke ül, sötét legény.
Egy csillag néz ki jobb zsebén,
Az újhold billeg ujjhegyén.
Lehullnak, lent is van remény
Fényleni házak tetején.

Van remény, üzeni
a közénk született Istenfiú.

A fény minden december sötétjében
megszületik, mindenki házába, szívébe jut belőle.
Ezen az egy estén könnyebben egymásra találunk,
hiszen *szívünk áttetszik a télkabáton...*

**Boldog, áldott Karácsonyt kívánunk
minden olvasónknak!**

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Karácsonykor

Karácsonykor földön jár az Isten,
kicsit, nagyot megerősít hitben,
Karácsonykor angyal száll a földre,
mindannyiunk áldott örömére.
Karácsonykor talán jobb a gyermek,
a napok is egész másképp telnek,
kalácsillat lengi be a házat,
karácsonykor senki el nem fárad.
Még a tűz is másképpen pislákol,
béke száll ránk a fenyőfaágról,
bár lehetne minden nap Karácsony,
mindenki jó lenne ezen a világon.

CSEH KATALIN

Ünnep

Mi az ünnep, kérdezed.
Elmondom én most neked:
A damasztabrosz, a teríték,
kalácsillat, és ami még
eszedbe jut, s fontos neked.
Az áradó kályhameleg,
a visszafojtott lélegzet,
az áhítat, várakozás,
csönd, csengőszó, csacsogás,
karácsonyfán angyalhaj,
csillámgömbbe zárt óhaj,
varázslat, könnyű álmódás,
csillag-forgatagban ácsorgás,
fehér lebegés kihajló ágon,
áttetsző szív a télkabáton.

Betlehemi történetek



Csikorgó téli este volt. Berci bojtár fázósan kucorgott subájában a szénakazalba vájt üregben. Juhai szorosan összebújva aludtak a teleltető akolban. Berci képzeletben réglátott otthona melegébe burkolózott. Szemét is lehunyta, hogy átadhassa magát gyermekora világának. Ekkor érintést érzett a homlokán. Szeme kipattant, és amikor körülnézett, egészen más helyen találta magát.

Lefekvés előtt Berci gazdája körbejárta az aklot, hogy meggyőződjék, nem ólálkodik-e valami fenevad a közelben. Berci üregébe is bepillantott, de csak hűlt helyét találta.

– Hol mászkálhat ez a csibész ebben a csontrepsző éjszakában? – morfondírozott magában az öreg.

– Ejsze meleged volt tegnap este, fiam, hogy kedved támadt a sétára? – ugratta másnap Bercit a gazda.

– Ha tudná, hol jártam! – lelkesedett a bojtár. – Betlehemben voltam a Megváltó jászolánál. Uram-Teremtőm, mekkora tél van arrafelé is! Majd leszakadt az istálló teteje a temérdek hótól! Még szerencse, hogy magammal vittem a lapátom, és lelapátoltam. Szegény Kisjézus, majd megfagyott az istenadta. Jó, hogy velem volt a subám, és betakarhattam.

– Miket beszélsz itt össze-vissza, te legényke? Tudod, egyáltalán, hol van Betlehem?

– Amikor betakartam a kisdedet, angyalok kórusa zengett, a Szűzanya hálásan nézett rám, és ölembe adta az Istengyermekeket. Ott voltam, tanúim is vannak rá: Szent József, a Szűzanya, a három királyok és két másik bojtár: a fekete maszáj Keino és a sárga Li.

A kenyai legelőn Keino úgy érezte, hogy teste, mint felhevített csokoládé, olvadozik a forróságtól. Kókuszpálma levelével legyezgette magát. Juhai tikkadtan ván-szorogtak mellette. Már estére járt, amikor nyájával megtért a majomkenyérfa árnyas oltalmába. Belépett szálláshelyére, a fa szobányi méretű odújába. A közelben társai numbatáncot jártak. Keinonak nem volt kedve velük tartani. Leheveredett az odú földjére, a botja után nyúlt, és szokása szerint maga mellé fektette. Ekkor vette észre, hogy az odú megváltozott, benépesült körülötte.

– Magasságos ég, látomásom van a napszúrástól! – kiáltotta el magát, de valaki rápisszegett:

– Pszt, pszt, ne hangoskodj, mert felébreszted a kisdedet!...

Keino barátai beléptek az odúba, hogy táncba hívják. Meglepődtek, hogy a fiú sehol sincs, pedig az imént látták belépni. Szólították, de nem jött válasz.

A maszáj fiúk éjfél körül, miután belefáradtak a táncolásba, besereglettek az odúba,

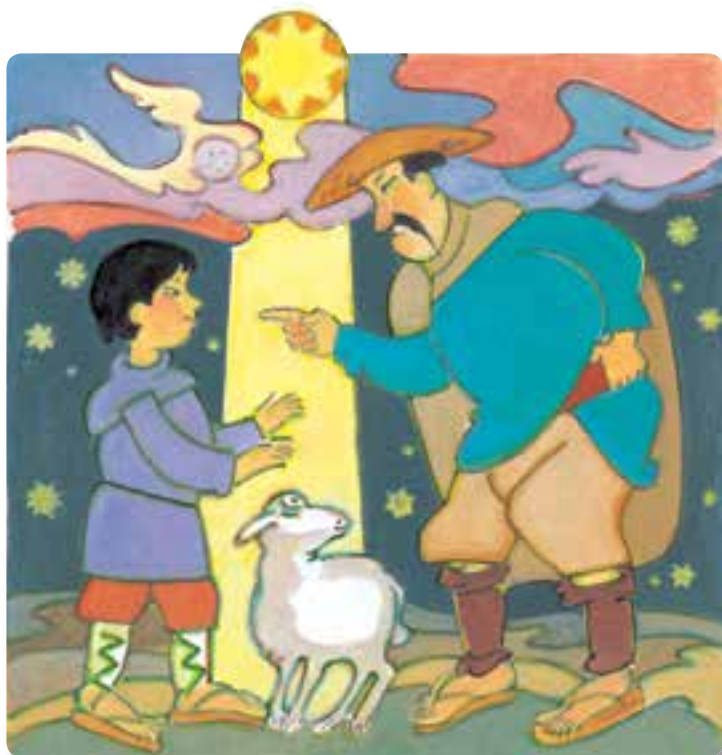
és meglepődve látták, hogy Keino a helyén fekszik, éppen átfordult a másik oldalára.

– Hová tűntél? Miért nem táncoltál ve-
lünk? – kérdezték értetlenkedve.

– Betlehemben voltam, ma este született
meg a világ megváltója – felelte Keino.

– Hool? Ki született meg? Talán bolond-
bogyót ettél, hogy félrebeszélj? – ugratták
a barátai.

– Hiszitek, nem hiszitek, valóban ott vol-
tam. Perzselő forróságban úszott a város. A
betlehemi kisded izzadt jászolában. Kókusz-
pálma levelével legyezgettem sugárzó ar-
cocskáját. Aztán Szűz Mária a karomba adta,
s én az angyalok altatódalára ringattam az
Istengyermeket. Tanúim is vannak rá: Szent
József, Szűz Mária, a három királyok és két
másik bojtár: a fehér Berci és a sárga Li.



Nem volt Li-nél ügyesebb bojtár
egész Csungking tartományban.
Peng, a gazdája olyan büszke volt
rá, hogy eldicsekedett vele a kocsmában,
amikor a faluba ment élelmet vásárolni:

– A múlt héten az esőzések utáni ár
elragadta az egyik bárányomat. Li utána
ugrott, versenyt úszott az árral, és haza-
hozta a kis jószágot. Olyan fiú ez, hogy
még a sárkány szájából is kiment a juha-
imat – mesélte ivócimboráinak.

Egyik este, amikor Peng a zuhogó
esőben visszatért a faluból a juhászta-
nyára, Li-t sehol sem találta. Tűvé tette
érte a környéket, éjfélig dagasztotta a sa-
rat, mindhiába. Haragra gerjedt. Megszö-
kött volna tőle a hálátlan bojtár?

Amikor csatakos subájában hazaért,
Li-t az ágyában találta.

– Hol jártál, ebadta? – kiáltott rá mérgesen.

– Magam sem tudom, hogyan, egyszercsak Betlehemben, a Megváltó jászolánál talál-
tam magam – ugrott ki ijedten az ágyból Li.

– Úúúgy? Szóval már távolba tűnő képességed is van? – recsegte Peng.

– Márpedig ott jártam. Hatalmas esőzés volt éppen Betlehemben. A kisded jászolát el-
kapta az ár, de utána ugrottam, és kimentettem. Amikor elcsendesedett az eső, angyalok
muzsikája csendült. A Szűzanya kezembe adta a szendergő Istengyermeket. Tanúim is
vannak rá: Szent József, a Szűzanya, a három királyok és két másik bojtár: a fehér Berci
és a fekete maszáj Keino.

Szárnyak



Simon messziről érkezett. Hazája fent volt, ahol a bércek az eget kapirgálják. Kívül belül hideg az ő fajtája. Hideg és szúrós. Neki mégis ezt a simogató, lágy nevet adták. Eldöntötte hát,

hogy útra kel, s addig nem tér vissza, amíg meg nem ismeri azt a puhaságot, ami

a nevéből áradt. Így került a kertbe. Állt és figyelt naphosszat. A többiek ügyet sem vetettek rá. Pont, mint ott-

hon... Szerencsére ott volt Fényesszemű. Ha ránézett Simonra, az legszívesebben táncreperdült volna. De táncolni nem tudott. Csak gondolkodni és várni. Kire? Hát a Fényesszeműre. Néha, amikor eljött, Simon megsimogatta, s Fényesszemű bőre tele lett karcolással. Ő nem bánta, de Simon szégyenkezett emiatt. Szeretett volna valami mást is adni Fényesszeműnek, mint karcolást. Amíg ezen töprengett, a kertet letarolta az ős.

– Na mosst mi lesssz, Sssimon? – suttogott baljósan a szél.

– Hideg. Szokva vagyok vele – vágott ő vissza.

– Okosssnak hiszed magad, Simonka? Na akkor mondd meg, hogy a Fényesszeműd miért nem nézett feléd már egy hete.

– Ám Simon csak hallgatott.

– Éppen a hideg miatt, te bölcs, s tudd meg, nem is jön. A városban marad, ahol meleg van. A többiek meg, nézz körül, mind bóbiskolnak

– mondta a szél, majd megenyhült hangon hozzátette: – Azt tanácsolom, menj el innét, amíg még bírsz.

– De hogyan? – szeppent meg Simon.

– Annyi tud van, varrj magadnak szárnyat.

– Miből?

– Kacagásból, emlékekből, álmokból, reményekből. Az ilyen szárny visz a legmagasabbra... – tanította a szél, és köszönésképpen megtépázta Simon dús üstökét.

Simon felidézett minden órát, amit Fényesszemű mellette töltött. A nevetéseket, dudorászásokat, mosolyokat. Közben meg varrta, egyre varrta a szárnyát. Minden napot új tűvel öltött az előzőbe. Amikor a simogatást varrta, úgy reszketett, hogy minden öltésnél eltört a tűje. Végre belevarrt minden emléket, vágyat, s a remények is aranyosan villantak a kitárt szárnyon.

Épp idejében készült el, mert az utolsó tűje is elgörbült. Nem maradt rajta, benne semmi, csak jó hűvös üresség. Azaz mégis! Egy picike kívánság ficáncolt még legbelül: elköszönni Fényesszeműtől.

És nézd csak, pont ő fordult be a kapun! Egyenesen feléje tartott, és lekuporodott mellé. Most nem mosolygott, de szeme még a szokásosnál is fényesebben csillogott. Átkarolta Simon csupasz ágait, s meg sem lepődött, amikor az egyik vézna ág megcirógatta.

– Isten veled – súgta gyorsan Simonnak, és szinte futott a kapu felé.

– Mi a baj, kedves, miért szomorkodsz? – kérdezte apa.

– A kis ezüsfenyőm kiszáradt – felelte anya csendesen.

Apa átkarolta, és hazaindultak.

Simon alig várta, hogy magára maradjon. Hátára erősítette szárnyát, s örökre kiroppent a kertből. Ki tudja, talán eljutott az égigérő bércek tetejére. Ott elmesélt mindent, amit látott, hallott, s cserébe a fenyőkirálytól új, ezüstös túruhát kapott.

Nem tudom, de az biztos, hogy azóta a fenyők megtanulták tuskés ágaikkal babusgatni a didergő éjszakát.



LÁSZLÓ NOÉMI

Karácsonyfavágó

Szekrénypolc, kisszék, hintaló:
karácsonyfának volna jó,
de kellett másra a fenyő,
kivágták és a fű kinő
helyén, napozik télen-nyáron,
nem is tudja: mindjárt Karácsony.

Dombháton csattog a fejsze:
a fa a fűvet ne rejtse,
ágait inkább nyújtsa ki,
csengőt, csüngőt villantani.
Menekülne, de nincs hova,
a karácsonyfa-iskola.

MÁRIA KARJÁN ÉGI A FÉNY

Szűz Mária várja, várja... Van a családotokban babát váró néni? Netán épp anyukád? Ma sajnos azt szokás mondani rá, hogy terhes. Pedig nem teherből kerekedik a pocakja, hanem a benne növekvő kis élettől, akit várva vár, azaz várandós, akit áldásként fogad, tehát áldott állapotban van.

Mi lett volna velünk, ha Mária is tehernek érezte volna, és nem fogadta volna méhébe a közénk igyekvő égi fényt, az Istenfiút? De elfogadta, a Kisjézus megszületett. Az örök élet titkát hozta ajándékba, s mi lógatjuk az orrunkat, ha nincs húsz meglepetés a karácsonyfa alatt.

Karácsonyunk az ajándékozás és a lakmározás ünnepe lett, az advent pedig eszeveszett vásárlással, rohangálással telik. Vakító reklámok csábítanak pénzköltésre, fényfüzerek ezrei kápráztatnak el. A csillagok már nem is látszanak, a gyertyaláng tűzveszélyes, a harangot elnyomja a karácsonyi vásár hangszórója.

Katt! Most játsszuk azt, hogy kikapcsoljuk a villogó fényeket, a századszor ismétlődő Jingle bells gépzenét, bezárnak az üzletek, a vásárosbódék. Vajon sivár és unalmas lesz nélkülük az ünnepünk?

Sorolj fel mai életünkből olyan dolgokat, amelyek nélkül nehezebb lenne a karácsonyi készülődés, és olyanokat, amelyekről jó lenne lemondanunk, mert rontják a meghitt, közös ünneplést.

Ó, ha Magyarországon, Bicske mezővárosban jöttél volna világra, akadnál jobb országra... Hadd meséljek nektek a régi magyar falu Karácsonyáról. Nem voltak villogó, zenélő díszek, nem volt vásári forgatag, sőt karácsonyfa és ajándékozás sem. Falvainkban karácsonyfát csak 70-80 évvel ezelőtt kezdtek állítani, az ajándékozási láz pedig még ennél is később ragadt ránk. Csak a gyermekek kaptak ajándékot, ők se mást, mint a tányérjuk alá rejtett diót, almát. Mégis boldog volt mindenki.

Csendesebb, átéltebb, mélyebb volt az ünnep, mint manapság. Persze, hogy takarítottak, persze, hogy sütöttek-főztek. De nem ez volt a fontos, hanem a lélek tisztasága, eledele. Az adventi hajnali mise, a roraté, az ima, a böjt, a bűnbánat, a szegényeknek adott alamizsna mindenki szívét Jézus-váró hajlékká nemesítette.

Az ünnepi szokásokat az egész közösség ismerte, és meg is tartotta. A cserépbe vetett



Luca-búza Karácsonyra szépen kizöldült, és Mária-kék szalaggal átkötve, gyertyával a közepén az ünnepi asztal és az oltár dísze lett.

Karácsonykor éjfélután Fiú-isten ember lett... A Karácsony az éjféλι misével kezdődött. A Megváltó születését hálaímaival, énekekkel köszöntötték. A harciasabb férfinep ostorpatogással, kolomppal, tölökkel is segítette és ünnepelte a fény győzelmét.

A Kisjézus aranyalma... Az éjféλι mise után együtt ült asztalhoz a család. Jézus születésének éjjelén bűvös erővel telt meg minden. Az adventi várakozás heteiben szőtt, hímzett karácsonyi abrosznak termés-varázsló ereje volt, ezt vették elő, ha kisbaba született a családban, és tavasszal, ősszel ebből vetették el a gabonát. A Luca-búza az új életet, a gyertyaláng Jézust jelképezte. Az asztalra tett kalászokkal adtak hálát a termésért, az asztal alatti szalma Jézus ágya volt, a szerszámokkal a következő év munkáira kérték Isten áldását. A családfő imát mondott, majd egy almát osztott szét, amely a világ és a család kerekességét jelképezte, és segített hazatérni a távolba szakadt családtagoknak. A dió egészséget, a méz szeretetet, a mák szaporaságot hozott, a fokhagyma elűzte a gonoszt. A karácsonyi kalács morzsája a tyúkokat védte meg a vésztlől.

Pásztorok keljünk fel, hamar induljunk el... A regösök, betlehemesek, kántálók Karácsony reggelétől Vízkeresztig járták a falut. A lányok a Bölcsőcskét, a fiúk a betlehemi történetet és tréfás pásztorjátékokat adtak elő. A regösök kifordított bundában, láncos bottal, köcsögdudával, kolomppal dobbantak be a gazdákhöz. Ősi magyar fényköszöntő rigmusaikba karácsonyi és István-napi jókívánságok keveredtek. Összeregölték, énekekkel összevarázsolták a házasulandó legényeket, eladó lányokat.

Ott fénylik ő, az új nap, kit várva vártunk rég... Hát ez volt, és ez kellene legyen ma is a Karácsony. Titokzatos pillanat, amikor az éjszaka legsűrűbb sötétjében megcsillan a hajnal, a tél végtelejében megmoccan a tavasz, Mária karján pedig felragyog az égi fény és jószág. Az Ő törvényénél és győzelmének bizonyosságánál nincs nagyobb ajándék.



Zsigmond Emese

Októberi megfajtések: A csősz a szőlő őre, a vincellér a szőlőmunkások felügyelője, a pincemester a borospince kezelője, a borász bort készít és forgalmaz, a borkóstoló a borok minőségét állapítja meg kóstolással. A szüret szó töve a *szűr* ige. A szőlőt szüretelik, törlik, darálják, préselik, erjesztik, ha a bor kiforrt, fejtik, szűrik, derítik, palackozzák. Közben nedű, must, törköly, karcos, bor, seprő lesz belőle. Érik a szőlő, Ősszel érik, babám, Ettem szőlőt, most érik, Kerek a szőlő levele. **Nyertesek:** Antal Eszter, Felsőboldogfalva; Szabó István, Elekes Dóra, Székelyszenterzsébet; a lövétei IV. B osztály.



A varázsmuszuj



Hajdanán Kalotaszegen, annak is a felszegei részében élt egy gyönyörűséges szép leány. Szülei a széltől is óvták, a kapun is alig engedték ki. Panni, mert így hívták a leányt, egész nap a virágoskertjében tett-vett, virágait gondozta, vagy üldögélt, és gyönyörködött bennük.

Egy napon azonban sűrű cseppek hullottak a virágokra, s ők ijedtükben összezárták szirmaikat. Panni könnyei záporoztak. Sójáit hallva a legbátrabb tulipán megszólalt:

– Panni, Pannika, ne sírj – susogta –, hiszen szeret téged minden virág, édesapád, édesanyád.

– Tegnap az ablakom alatt énekszót hallottam, s azóta még jobban vágyom a társaim közé – panaszkodott Panni.

– Mondd el a szüleidnek – tanácsolta a tulipán.

Úgy is lett. Panni a szülei elé állt, s elmondta, mi nyomja a szívét:

– Édesapám, édesanyám, kicsi nékem ez a kert, szeretném megismerni a falumbelieket. Velük együtt táncolni, énekelni.

– Leányom – sóhajtott az édesapja –, ha ez a vágyad, mi nem állhatjuk utadat.

Az édesanyja kinyitotta a tulipántos ládát, és Panni boldogan öltötte magára a féltve őrzött viselést szőtt, hímzett darabjait. Szoknyájának két sarkát úgy tűzte fel az édesanyja, mintha egy bogár háta lenne.

– Ez a muszuj – magyarázta az anyja.

Panni folyton ismételte: muszuj, muszuj, muszuj,

hogy el ne felejtse. Mire a piros csizma is felkerült a lábára, éppen hetvenhetedszer mondta ki azt, hogy muszuj.

Ekkor csodák csodájára, a semmiből ott termett egy pirinyó emberke. Fején cifra kalap, lábán diónyi aranycsizma, hét rőfös bajusza kipödörve.

– Jó estét, apámuram – szólt a kisember –, eljöttem hát a lányukért, akit megígért volt kend nékem.

Mire észbe kaptak, a kisember már el is tűnt, csak egy karikagyűrű maradt utána a padlón. Panni édesapja szomorúan mesélte el, mi történt vele vagy tíz éve, amikor a Vigyázó erdejében járt.

– Hideg tél vót és nagy hó. Elakadt a szekerelem, s már azt hittem, a reggelt meg sem érem, amikor megjelent ez a pöttöm ember. Azt mondta, ő bizony segít rajtam, de én pró termetét látva kinevettem. Erre megharagudott, s mintha a hó nyelte volna el, már ott sem vót. Kétségbeesetten kiabálni kezdtem, hogy jöjjön vissza, kérhet bármit, csak szabadítson ki innét. A szikoma atyafi ismét megjelent. – No, ha a

segítségem nem kellett ingyen – szólt durcásan –, akkor fizess meg érte.

Kiemelem a szekeredet a hóból, de cserébe add hozzám a lányodat feleségül, amikor már muszujban jár. Nem volt mit tennem, elkeseredésemben kezet ráztam vele.

A kisember megpödörte a bajuszát, s a lovak már futottak is velem a faluba.

Panni látva apja kétségbeesését, bátran így szólt:

– Egyet se búsuljon, édesapám. Inkább a felesége le-



szek a pöttömnek, csak ne kelljen megszegnie a szavát.

Eltelt egy hét, s a kisember megjelent díszes fogatával. Panni elbúcsúzott a szüleitől, felült a szekérre, és szomorúan énekelni kezdett:

Kiskertemben van egy kis fa, nem látszik,
minden éjjel tizenkétszer virágzik.
Apró annak a levele, jó szagú,
kedves babám, mért vagy ilyen szomorú.

Abban a pillanatban a kisemberből délceg legény kerekedett.

– Megszabadítottál a varázslattól, Pannim! – ölelte át a mátkáját.

Elmesélte, hogy a Szépasszony mérte rá a büntetést, amiért kinevette az énekét. Csúf kisemberként kellett élnie, amíg egy lány el nem fogadja mátkájául, és ugyanazt a dalt nem éneklí, mint a Szépasszony.

Lám, Panni megtörte a varázslatot. Örültek a szülők, táncoltak a virágok.

Nem volt se vége, se hossza a lakodalomnak. Szép volt Panni menyasszonyként, s még szebb újasszonyként, amikor másnap a templomba ment hímzett fehér fátyolkendőben, dulanléban, karcsú derekán feltúrt szegőjú szoknyában, muszujban.



Addig terjed Kalotaszeg, ameddig a muszuj ér - szokták tréfásan mondani.

A muszuj vagy bagazia a honfoglalás korából megőrzött, régen Kárpát-medence-szerte elterjedt, ma már jellegzetesen kalotaszegi viselet. Feltúrt széle hajdan a lovaglást, később hétköznapi viseletként a mezei munkát könnyítette meg. Mára gazdagon hímzett ünnepi viselet lett. Visszahajló, díszes szegőjét muszujposztónak nevezik. Szélessége és színe kortól és vagyontól függött. A fiatalabbak pirosat, sárgát, az idősebbek zöldet, kékét, feketét viseltek, a gazdagok széleset, a szegények keskenyebbet.

Mátyás király Kolozsváron

Népmonda

Mindig büszkék voltak a kolozsváriak arra, hogy Mátyás király éppen városukban született. Annak meg kíváltképp örvendtek, hogy annyira igazságos.

– Nem feledkezik meg rólunk se! – reménykedtek, mert erősen megunták az urak basáskodását.

Egyszer Mátyás király Erdélyben járva elhatározta, hogy benéz Kolozsvárra is, hogy lássa a saját szemével, a földiek éppen annyira elégedettek-e, mint ahogyan azt a város urai mondják.

Elérték a gyalui várat. Ott Mátyás király így szólt a kíséretében lévő urakhoz:

– Mulassák ki-gyelmetek kedvük szerint az időt, mert nekem most egy kicsi dolgom akadt!

Úgy is lett. A király egyes-egyedül belovagolt Kolozsvárra. Megszállt egy városszé-li fogadóban. Miután tiszta aranypénzben mindent előre kifizetett, a fogadósnak keményen megtiltotta, hogy ittlétéről bárki-nek csak egy szót is szóljon.

Másnap éppen vasárnap volt. Amint felébredt Mátyás, hívatta a fogadóst, hogy hozzon neki hat tojásból rántottát, majd valami gúnyát, mert szét akar nézni a városban.

– Felség! – szabadkozott a kocsmáros, de a király olyan szigorúan tekintett rá, hogy a felségezéstől rögtön elállt, s tette úgy, amint óhajtották.

Mátyás király jóízűen megette a hat tojásból sült rántottát, avval indult a városba. A nép éppen a templomba vonult, rá se hederített a báméskodó idegenre, de egyszerre, mint egy méhkas, felzúdult.

– A kamarás! – hangzott innen is, onnan is, és aki csak tehette, félrehúzódott.

Jött is a méltóságos úr. Elébe az útra a szolgák tiszta aranytálatat borogattak, azokra lépegetve ment templomba a kamarás.

– Na, ez igen! – csóválta a fejét Mátyás, de más még mukkanni sem mert.

Mátyás erre bizony nem ment be a templomba, hanem megkérdezte, hol lakik a kamarás, avval ment, és észrevétlenül besont a palotájába. Ott éppen terítve volt ebédre. A kamarás tányérját megfordította, egy írást csúsztatott alája, azzal indult is vissza a fogadóba.

Nagyétkű ember volt a kolozsvári kamarás, asztalhoz is ült, mihelyt a templomból hazaért.



– Ki járt itt? – kiáltotta. – Ki merte a tányéromat leborítani? – dühöngött, azzal úgy leseperte a tányérját az asztalról, hogy az szilikbe szakadt.

De szűnt őkegyelme buzgósága, amint olvasta a tányér alatt levő írást:

„Itt járt Mátyás király, megevett hat tojást,
Látta aranytálon járni a kamarást.”

– Ha ilyen az ünnep – így másfelől Mátyás –, hát lássunk egy miesnapot is – gondolta, és másnap szegénylegénynek öltözve megállt a kolozsvári bíró kapuja előtt.

A bíró udvarán akkora farakás volt, mint egy hegy. A népek meg rakták kazalba a bíró fáját.

– Hé! – szólt ki a bíró, amint meglátta a kapu előtt tébláboló sihedert.

– Jó napot – válaszolta az.

– Adok én neked jó napot – így a bíró –, lódulj a többiek közé!

– Mi lesz a bérem?

– Ejnye, te naplopó, hát mi kellene? – húzott a bíró hármat olyant a legényre a kankóspálcájával, hogy az rögtön beállt a farakók közé.

– Hej, te fiam! – sajnálkoztak az emberek –, látszik, hogy nem idevaló vagy.

– Nem – ismerte be Mátyás, avval egész nap ő is rakta a fát.

De azért, amikor a bíró nem látta, három hasábra ráírta: Mátyás. Este még meg is köszönte, hogy ilyen jóízűen dolgozhatott.

A harmadik napon kíséretével vonult be Mátyás király Kolozsvárra. A habogó-hebegő kamarást maga mellé vette, s indult is újból a bíróhoz.

Sokan rakták akkor is a fát.

– Jól fizethet kelmed, bíró uram, hogy mindig ilyen sokan dolgoznak a portáján! – kezdte a király.

– Felség! – hajolt meg a bíró –, nem kérek ezek semmit.

– Nem-e?

– Segítenek szívesen.

– Szerethetik! – gúnyolódott Mátyás.

– Nem panaszkodhatom – hajolt meg álszent mosollyal a bíró.



De a kamarás valami rosszat sejtetett, mert reszketett, mint a nyárfalevél.

– Ismerem én a kend szeretetét – borult el Mátyás király arca.

Parancsba adta, hogy a tegnapi kazlakat hányják szét.

– Kegyelem! – rebegette a bíró, amint az első hasábon meglátta a király kézjegyét.

– No, kamarás uram! – szólt a király. – Adja kelmed vissza mindazt, amit a bíró uram eddig fizetett.

A szolgálkú kamarás kiragadta a bíró kezéből a kankóspálcát, s olyant húzott huzsonötöt a bíró hátára, hogy azt hitték, attól koldul.

Nézte a nép, hogy mi történik, de csak akkor mert nevetni egy jóízűt, amikor megígérte Mátyás király, hogy visszajön ő még Kolozsvárra.



Elmondta a széki Filep Ágnes Boglárka a marosvásárhelyi Regemondó Versenyen

DERÜLJ, DERÜLJ!

TÓTH ÁGNES

Pösze vers

– Kérem, ez a nagy poszta? –
kérdzte a káposzta.
– Feladnám a leveleim,
lakjanak jól a feleim
egy kisz töltött káposztával,
itt szemben a nagy posztával.
– Elmondtam már tizeneccer –
ordított a posztameszter –,
hús isz kell rá, nem cak bélyeg!
– Van bennem egy tucat féreg –
válaszolta a káposzta, sz
leveleit lehámozta.
– Ha van húsz, az rögtön mász.
Fogja össze, mert mind szétmász –
könyörgött a posztameszter,
sz kikiáltott: – Nosza, Eszter,
szemétbe a mákosz tállal,
jóllakunk ma káposztával!

MARKÓ BÉLA versei

Torboszló

Télidőben Torboszlóban
jól telik a tollfosztóban,
a sok tollból Berében
libát vesznek cserében,
azt is rögtön levágják,
s mind megeszik a máját.

Szentgerice

Gólya, gólya, gilice,
jótáncú Szentgerice,
kell pálinka, három icce,
három icce, hat akó,
amíg leesik a hó,
s hogyha leesik a hó,
tán újbor is kapható,
kérek kilenc hordónyt,
míg a kedvem oldódik,
s hogyha oldott lesz
a kedvem,
ideje már hazamennem,
egyet-kettőt fordulok,
s szépen hazaballagok,
ha tudok...
Ha nem tudok,
maradok!





MENTOVICS ÉVA

Szék, aminek hatalma van

Luca, Luca, lucaszék...
Minden ember tudja rég,
nem mese, és nem monda,
szentmisén, a templomba'
olyat láthatsz, sose hinnéd,
nem kell semmi, csak egy kisszék.
Kisszék, kisszék, no, de milyen?
Nem sámli és hokedli sem,
nem karosszék vagy kartalan,
olyan, minek hatalma van.
Valót mondok, nem koholmányt:
megmutatja a boszorkányt.
Ha titkon lett kifaragva,
s minden egyes kis darabja
szabály szerint áll a helyén,
csodát lát a bátor legény.
Ha a boszi, boszorka
ott lapul a sorokba',
lehet egy vagy akárhány –
felfedi e találmány.

BALEY ENDRE

Luca széke

Hogyan készül Luca széke?
Ne is kérdezd, sosincs vége!
Mért nincs vége? Luca lusta?
Luca sosem lusta fruska!

Milyen színű Luca széke?
Olyan, mint a tenger kékje.
Te már láttál Luca székét?
Sosem láttam, csak a képét.

Akkor mégis honnan tudod?
Kotkodácsolták a tyúkok.
Megérted a tyúkok nyelvét?
Megérték én tyúkot, medvét.

Mit meséltek hát a tyúkok?
Ha elmondom, bajba jutok.
Mondd el, apa, nagyon kérlek!
Nem lehet, mert kibeszélnék.

Fából készül Luca széke?
Fából, melynek vas a széle.
Hogyan lehet azt faragni?
Fakovácshoz kell szaladni.

Hol laknak a fakovácsok?
Megmondják a fakopácsok.
Ki beszél fakopács nyelven?
Én, ha arra szottyán kedvem.

Kimehetnénk az erdőbe?
Ott lehetünk egykettőre.
Találunk majd fakopácsot?
Ha nem lesznek ott az ácsok.

Érted majd a fakopácsot?
Kopog nekünk fakovácsot.
Biztos meg fogjuk találni?
Ha nem fogunk kiabálni.

Megtudjuk, majd hogyan készül?
Késő van már, besötétül.
De ha ezt ma elszalasztjuk?
Pont egy évvel elhalasztjuk.

Fehér állatok



Sehol, de sehol nincs más fekete, csak a... sarki rókának az orra hegye



Farkam hegyével társaimnak szeretnék jelezni, nem királyi palástot díszíteni!

Hideg van. A tél szétteríti hótakaróját a tájon. Az állatokat mindez nem érte váratlanul, már ősszel meleg bundát öltöttek magukra, és időlegesen csökkentették a festékanyagok, az úgynevezett pigmentek termelését, ezért **színük világos vagy éppen fehér**, de azért nem egészen. A télen hófehér **hermelin farkvége fekete**, ezzel jelez társainak a nagy fehérségben: Itt vagyok!

A sarkvidéki állatok is fehérek, de a jegesmedve orra és szeme fekete, és a havasi nyúl fülének hegye is fekete. Télen a sarki róka bundája hófehér, de nyáron rövid időre „kiszíneseedik”, a hóbagoly fehér mellényén pedig finom fekete rajzolat jelenik meg.

Előfordul, hogy – évszaktól és környezettől függetlenül – a terepszínű fajtársak között megjelenik egy-egy hófehér példány. **Albinóknak nevezi ezeket a tudomány**: testükből teljesen hiányoznak a festékanyagok, szemük pedig vörös, mert színtelen szivárványhártyájukon átlátszanak a szemfenék erei. Az ilyen egyedek rövid életűek, mivel ellenségeik hamarabb észreveszik őket, mint „terepszínű” társaikat.

Albinók minden állatfajban előfordulnak. Ritkaságuknak tulajdonítható, hogy **az albinóhoz ősidők óta hiedelmek fűződtek**, általában szerencsehozó vagy szent állatoknak tartották őket. Az ókori görögöknél a fehér kakas kedvelt áldozati állat volt. Az ősi germán törzsek istenének, Wotannak fehér volt a lova. Az ősmagyarok számára a fehér ló volt a legbecsebb. A legenda szerint Hunor és Magor fehér csodaszarvast űzve jutott el az új hazába.

Kisköpe

Melyik magyar szólásmondás utal az albinók ritkaságára?

Októberi megfejtés: Tévedésből a szeptemberi kérdést ismételtük meg. Bocsánat. A válasz ugyanaz, az újabb nyertesek pedig: Keresztes Tímea, Brassó; Nastai Marisa, Szatmárnémeti; a marosvásárhelyi Bernády György Iskola III. E osztálya.



Havonta
3 díjat!

Európa egyes vidékein a fehér állatok tejének gyógyító hatást tulajdonítottak. Aki pedig fehér kígyó húsból evett, arról azt tartották, hogy minden nyelvet megért, még az állatok „beszédét” is. A vadászbabona szerint az albinók elejtése balszerencsét hoz.

Az albinók a háziállatok kitenyésztésében is fontos szerepet játszottak. Fehér és szürke egerek keresztezése és beltenyésztése révén sikerült több színváltozatot létrehozni. Ezeknél a példányoknál egyéb rendellenességek is felléptek, például tömpe orr, görbe láb stb.

Ez a kísérlet fényt derít arra, hogyan alakultak ki a szürke farkas-ősből a különböző kutyafajták. Feltételezhető, hogy az ősi törzsek sámánjait kísérő fehér farkas különleges tiszteletnek örvendett. Mivel a fehér farkasnak, ritkasága miatt, nehéz volt hasonló színű párt találni, egy közönséges szürke farkassal párosították. Így születtek meg a különböző színű és testalkatú kutyafajták.

Azt tartják, hogy az albinók szelídebbek és könnyebben kezelhetők, mint sötét színű társaik.

BITAY ÉVA



Legelhet a csodaszarvas, Hunor és Magor a Tejúton sarkantyúzza lovát



Azt mondják, a fehér szelídebb... De inkább ne próbáld ki!



MIT GONDOL A CICA?

Az októberi képünkhöz érkezett ötletekből:

- Ez már a vég. A mennyországban vannak egerek?
- Jesszus, egy vízesés!
- Teljesen megfagytam, jólesne egy forró fürdő.
- Ha itt is megtalál a kutya, mancsokat fel, én megadom magam.
- Már a fürdés gondolatától is kifeküdtem. Jaj, ne fürdessetek meg!

Miklós Edit, Dénes Erika, Ivó, Cornea Kincső, Marosfelfalu,
Orbán Gergő, Kibéd, a tasnádi II. C osztály

Mit gondol...

a jegesmedvebocs? Hát az apukája?
A legtréfásabb ötleteket közöljük.

Kvak és barátai Karácsonya



Hahó! Eljött a tél, itt a Karácsony. Mint ti is tudjátok, a Föld éghajlatának felmelegedése miatt – s ezért egyedül az ember a felelős – sajnos egyre ritkábban hull a hó, s én egyre kevesebbet láthatom régi cimborámat, Tóbiást, a hóembert.

Tóbiás mesélte nekem, hogy hóembert már a középkorban is készítettek. Bob Eckstein könyvet írt a hóember történetéről. Ő bukkant rá az első hóembert ábrázoló rajzra egy 1380-as könyvben. Világszerte sokan versenyeznek, hogy ki tudja megépíteni a legnagyobb hóembert. Tóbiás a nagyságával nem, de a vidámságával versenyt nyer.

Vele és kis madár barátaimmal szoktam karácsonyozni. Mi is örülünk Jézus születésének, a szeretet, a fény ünnepének. Madár barátaim sokat mesélnek az emberek Karácsonyáról. Az ablakpárkányokról látják a csillogó karácsonyfákat, az ajándékozást, az éneklő, kacagó gyermekeket, az ünnepi asztal körül ülő családokat.

Karácsonykor szeretnék barátaimnak örömet szerezni, ezért mindenkit meglepek valami aprósággal. Az örömhöz nem kellene drága ajándékok.

Tóbiás olyan sálra, sapkára, kesztyűre vágyott, amilyent a körülötte ugrándozó kislányok viselnek. Ellestem a nádiposzta tudományát, és szőttem-kötöttem neki.

Madár barátaimnak kedvenc csemegéiket ajándékoztam, ugyanis ők a téli hidegben elpusztulnak, ha nem jutnak elegendő táplálékhoz. Hogy testük hőmérsékletét fenntartsák, sok zsírra van szükségük. Diót, napraforgót, kölest kell adnunk nekik, de szeretik a szalonnát is. Fenyőrigó barátomnak az alma a kedvence. Elég neki egy almát felszúrni a fára. Képes naponta egy egész almát elcsipegetni.

A nálunk telő madaraknak nagyon fontos, hogy a fagyok beálltával elkezdjük az etetésüket, és tavaszig ne is hagyjuk abba. Számítanak a segítségünkre: sok madárfaj képes messziről vándorolni, hogy az etetőn kiteleljen.

Segítsetek nekem gondoskodni az éhező madárkákról!

Szerintetek melyik madárfajból van több: a melegebb tájakra költözőkből vagy az itthon maradókból?

**Köszönöm,
Kvak!**



Lehet kapni különböző méretű, fából készült madáretetőket, de könnyen készíthetünk magunk is akár zárt, akár nyitott etetőt. Nyitott etetőnek én egy kis kosarat használok. A benne rejlő dióból, kölesből a csúszka szokott csemegézni. Tudtátok-e, hogy a csúszka fejjel lefelé szaladgál a fák törzsén?

Használhatunk etetőnek tányért vagy virágcsérep-aljat, a zöldikék nagyon szeretik, csak arra ügyeljünk, hogy hótól, esőtől védett helyen álljon.

Tóbiás mesélte, hogy a széncinegék a legkíváncsibb madarak, mindent megnéznek, igazi felfedezők. Ha egyikük rászáll az etetőre, és látja, hogy van benne étel, rögtön szól a többieknek.



Gyorsan elkészül a műanyagpalack etető is. Megmutatom, de mielőtt hozzákezdenetek, kérjétek egy felnőtt segítségét, nehogy elvágjátok a kezeteket.

A palack mindkét oldalán vágunk egy-egy ablakot, majd a két szárnyat felhajtjuk. Fúrunk két lyukat a palackra, és átdugunk rajtuk egy fakanalat vagy egy kis ágat. A palackba márcsemegét teszünk, a nyakára madzagot kötünk, és kiakasztjuk.

Ne felejtsetek el Karácsonykor a természet apró lakóit és házi kedvenceiteket is megajándékozni.

Boldog Karácsonyt kívánok nektek! Várlak benneteket a következő számban is. BREKKKK!



Én ezt a felvételt készítettem Tóbiásról és Szén Cinciről. Kíváncsian várom téli rajzaitokat, fényképeiteket.

Írta, rajzolta, fényképezte:
KOVÁCS RÉKA RHEA



Galamb Balázs, marosvásárhelyi és Bede Anita kovásznai olvasóink rajzai.

A JÁTÉK AZ KÜLÖNÖS



...Gömbölyű és gyönyörű, csodaszép és csodajó, nyitható és csukható – keresi a játékbn rejlő varázs titkát Kosztolányi Dezső.

A játék egyidős az emberiséggel, akárcsak a zene, a tánc. S bár az évezredek során a játékok is együtt fejlődtek az ember technikai tudásával, nincs amire büszkének lennünk. A bonyolult, távirányítós, számítógépes játékcsodák özönében elveszítettük a játék lényegét. Elfelejtettünk önfeledten, teljes lényünkkel, csapatban, boldogan játszani.



A legrégebbi társasjáték Úr városának királysírjaiból került elő. A sumérok ötezer évvel ezelőtt gyöngyház-berakásos fatáblán 7-7 koronggal és 8 kockával igyekeztek egymás figuráit levenni, akárcsak a mai sakkozók.



Kempelen Farkas 1769-ben találta fel a sakkozógépet, amelyben egy ember is rejtőzött ugyan, de szerkezete így is jelentős technikai újdonság volt: az első „játékautomata”.



A falusi gyerekek ősidőktől a közelmúltig maguk találták ki, készítették, és örökítették nemzedékről nemzedékre játékaikat. Fűből, fából, csontból ló és szekér, furulya és kard, rongyból baba, szőrből labda kerekedett.



A királyi gyermekek számára mesterek készítették a remekművű játékokat.



Az egyiptomi piramisokban négyezer éves fababákat találtak. A porcelán franciababáknak csipkés-fodros ruhájuk és gyermekarcuk-testük volt. A ma milliárdszámra piacra kerülő Barbie-baba divathölgy, nem lehet vele anyukásdit játszani. Ne akarj rá hasonlítani: alakja, életmódja hamis és életidegen.

Pieter Brueghel 1560-ban festett *Gyermek-játékok* című művén 200 gyermek 80 féle játékot játszik.



Keress ma is ismert játékokat Brueghel festményén.



Nagyszüleid kedvenc játéka. Hátha találsz a padláson kulccsal felhúozható kisautót, bűgőcsigát, csipegető csibét.



Gyere játszani! Készíts ceruza-kaput, fogócskáz a szomszéd gyerekekkel vagy a kutyáddal, álmodozz az ablakba könyökölve – csak ne a számítógép legyen játszótársad.



Zsigmond Emese

Megfejtések – furcsa táskák: A honfoglalás kori lovasíjász tarsolyában tűzgyújtó acél, kova, tapló, fenőkő, fésű, pénzürmék, a '48-as huszár tarsolyában ugyanezek és papírpénz meg dohány is lehetett, a mai férfi igazolványait, pénzt, bankkártyáját, kulcsait, telefonját, cigarettát, öngyújtót hord a tarsolyában. A gyimesi férfiak viseletének része a zsebes, széles bőrv. A puttony a szüretelő, a zsák termést betakarító, szállító, a hátizsák a kiránduló, a bőrdob az utazó, a szatyor a bevásárló, a kosár a szüretelő, a piaci árusok és vásárlók „táskája”. **Nyertesek:** a szamosardói III.; a geryeszegi IV. B osztály; a kézdívásárhelyi Molnár Józsiás Iskola IV. A osztálya.

**Havonta
3 díjat!**
sorsol.mta.hu



Rejtvénypályázat

Bernáth William karácsonyi versének egy sorát szerkesztette ünnepi rejtvénybe **Vajnár Ilona** nyugdíjas tanító néni. Ezzel a verssel kívánok nektek boldog Karácsonyt, ti pedig a megfejtéssorral pályázhattok a decemberi öt jutalom egyikére egyénileg vagy az osztályotokkal közösen.

A Rejtvénykirály

1	2	3	4	5	6	7
SZ		V	M	B		
8		9		10	11	
	12		13			14
15		16				17
I						
18	19		20		21	22
23	24			25		26
O						S
27			28			29
30		31			32	33
34				A	N	

Hó nem szítál. Az ég derűs.
Csupán az este hűs.

A szív örül: Jézusra vár.
A lélek: fénysugár.

Havatlan pusztán mély a csend,
egy csillag megjelent.

Az arcokra kíváncsiság
mély áhítata szállt.

S míg lelkem Jézust keresi:

.....

Bernáth William: Karácsony

VÍZSZINTES

- 1.A megfejtés
- 4.Lábfej feletti kidudorodó csont
8. Tó Ázsiában (ARAL)
- 10.Dalol
- 12.... Téka – marosvásárhelyi könyvtár és múzeum
- 14.Időmérő
16. Jelfogó
17. Csalán, darázs teszi
18. Óröl mássalhangzói
- 20.... szóló, neki címzett
- 22.Tolni kezd!
- 23.Szántóeszköz
- 25.Ész
- 27.MTH
- 28....-billegő
- 30.Ív alakú építmény

- 32.Ha ige, akkor vág, ha főnév, akkor fafajta
- 34.Kerek gyümölcs

FÜGGŐLEGES

- 1.Szaladni kezd!
- 2.Pusztít
- 3.Nem mellette, hanem ... harcol
- 4.A házba
- 5.Eszes
- 6.Körülvesz
- 7.Gondosan elvégzi a feladatot
- 9.Idegen levegő

11. Nagy Irén névjegye
- 13.Nem mögé
15. Cirmos, népiesen (IROMBA)
17. Építőanyag
19. Csúnyán megszid
21. Rálel mássalhangzói
- 24.Kóhalom mássalhangzói
- 26.Ha főzte, ... is meg
- 28.Kihív magánhangzói
- 29.Erdőillat közepe!
31. Török Anna névjegye
- 33.Sír

Nyertesek

Az októberi rejtvénypályázat megfejtése: ...*egyenként menjünk át?* Nyertesek: Jákó Máté, Borszék; Kupás Nóra és Lilla, Bors; Kántor Éva, Szamosújvár; a szilágynagyfalusi IV. C; a székelykakasdi III. osztály.

Találd ki!



CIPŐBOLT



– Nahát, idén milyen sokan vártak rám!

1

Nagy Henrietta, Bihar:

1. Apa párja
2. Kőműves Kelemen vára
3. Befejező-dött
4. Hull az eső
5. Kettő meg kettő
6. Mama párja

1			
2	É		
3		G	
4			
5			
6			

1		P	
2			
3			
4			
5			
6	I		
7			
8	NY		

2

Kocsis Vanessza és Ruff Kitty Gréta, Bihar; Kovács Andrea Anita, Kovászna; Nagy Stefánia Andrea, Szilágypanit: téli ünnepünk.

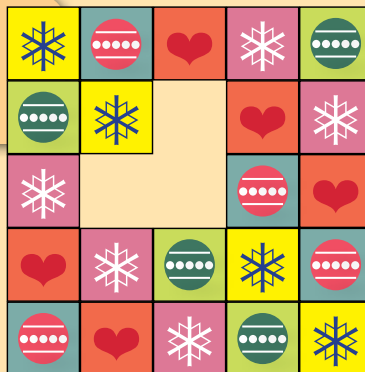
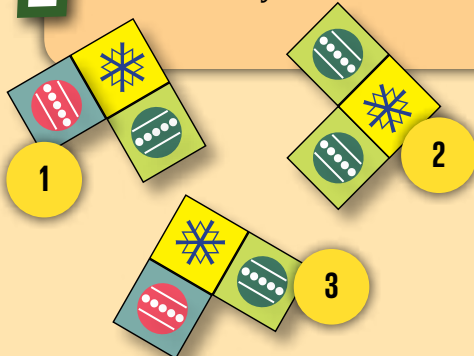
1. Kerti szerszám
2. Kerek gyümölcs
3. Ravasz állat
4. Alvás közben „látjuk”
5. Kismacska
6. Nem érdes (felület)
7. Vágóeszköz
8. A fejet köti össze a testtel

3

Mivel díszítették régen a karácsonyfát? Válaszd ki mindegyik sorból azt a betűt, amelyik az első kör színével megegyező alapon áll, majd olvasd el a függőlegesen kialakult szavakat.

4

Melyik mozaikdarabka illik az üres helyre?



– Mi történik a Mikulással, ha karambolozik?
– Szánja bánja.

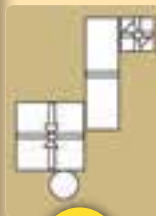
Novemberi megfejtések

1. A négy felsorolt rokon egy és ugyanaz a személy
2. Lásd a rajzot
3. Kajla

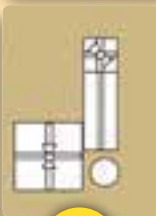


5

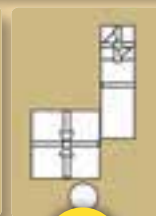
Ajándécsomagok, karácsonyfadísz – válaszld ki a karácsonyi csendélet felülnézetét.



1



2



3



4

Szólj, szám!



Szó-móka

1. A Karácsony a szeretet ünnepe, a magyar a szeretet nyelve. Idegen nyelvek hatására sajnos egyre gyakrabban fejezzük ki alárendeléssel, fő- és mellékmondatokkal a szó szerkezettel tömörebben elmondhatót: **Amit a legjobban várok, az a Szenteste.** – **A Szentestét várom a legjobban.** A példa szerint tömörítsétek, szabadítsátok ki az alárendelésből a következő mondatokat:

Azt a sütit, ami odaégett, Bodri eszi meg.

Játsszunk azzal az autóval, amit bátyádtól kaptál, aki Bécsben él.

Amiről mesélni fogok, az két cinke, akik éhesek.

Azt gondoltam, hogy veled megyek, hogy ne érezd annyira, hogy egyedül maradtál.

2. Írjátok be a hiányzó magánhangzókat. Segít a szó szerkezet másik szava: c_vódó Ili, szel_d Tímea, _géretes írás, t_rkos rokon, okos L_ránd, óvatos L_ránt, anyu fal_ja, varjú od_ja, dolgos lak_sok, h_vös hűtőszekrény.

3. Mit jelentenek az alábbi szavak, melyik főnév illik hozzájuk: kőttes, poronyó, omlós, rétes, hájas?

Ötórai tea a skótoknál. Szerre kilökdösik egymást az eresz alól mondván:

– Most én ázom, most te ázol.

.....

– Mit mond a fogyókúrázó zebra?

– Vigyáznom kell a vonalaimra.

.....

Két rendőr járőröz a Lánchídon. Megszólal az egyik:

– Nézd, ott a Budai vár!

– Hadd várjon! Első a kötelesség.

.....

Októberi megfejtések: 1. Borzontban borzongtunk, Malomfalván malmoztunk, Borszéken borzontunk, Kecskeméten mekegtünk, Udvarhelyen udvaroltunk, Szeredában szerettünk. Szovátán szová tán nem is tettük minden tettünk. 2. brassai (brassói), gyulakuti, fehéregyházi, gyergyóalfalvi, négyfalusi, kelet-európai, Duna-parti. 3. Csikszépvíz (Szent László nevezte el a szép patakról), Mezőbergenye (neve a berkenyefára utal), Szépkenyereszentmárton (beszédes neve van). 4. Nagybaconban, Bölönben, Egerben, Zsibón, Margittán, Aradon, Jedden, Besztercén, Zsögödön. Nyertések: a margittai III. A; a csikkozmasi III. osztály; a szatmárnémeti Hám János Líceum III. osztálya.



MASZAT MŰVÉSZ és a KARÁCSONY

Emlékeztek, miről meséltem nektek legutóbbi találkozásunkor? Színharmóniakról és kontrasztokról, mert Színfoltország királyi udvarában jártam. Éppen indultam volna tovább, amikor halk zeneszóra, mézeskalácsillatra és sejtelmes szárnyzuhogásra figyeltem fel. Követtem a hangokat, s láss csodát: angyalok serege sürgölődött a palota egyik távoli szárnyában. Koncertre készülődtek. Kint hideg tél volt, éppen havazni kezdett, bent, a palota kandallójában pattogott a tűz, s az angyalok zenéje meleg szeretetet árasztott szerteszét.

Sokféle szinkontraszt létezik, közülük a legcsengőbb a **hideg-meleg kontraszt**, amely rendkívül festői hatásokat tesz lehetővé, muzikális atmoszférát teremt. A hideg és meleg színek által „láthatóvá válik a hallható”.

Télen hideg van odakint, korán sötétedik, zúzmarás, jégvirágos az ablaküveg. Ezt általában a kék szín különböző árnyalataival érzékeltetjük. A leghidegebb szín a **kékeszöld**.

Bent a szobában meleg van, ünnepi készülődés, várakozás, sütemény- és gyertyaillat. Gondolatok csak az adventi gyertya lángjára és melegére vagy a karácsonyi csillagszóró fényére. A legmelegebb szín a **vörösesnarancs**.

Kint, a szabad természetben a távoli tárgyak mindig hidegebb színűeknek látszanak. A hideg-meleg színek használatával tehát közelséget, illetve távolságot sugallhatunk, de meghatározhatjuk másképpen is: árnyas-napos, légies-földi, megnyugtató-izgató, távoli-közeleli, nedves-száraz, könnyű-nehéz.

Játsszatok bátran ti is a hideg-meleg színekkel. Az eredményt feltétlenül küldjétek el nekem!

MURÁDIN LOVÁSZ NOÉMI



Gruzda János (1881–1953) erdélyi magyar festő. Számos téli tájképe miatt „a tél festőjének” is nevezik.



Rippl-Rónai József (1861–1927) magyar festő, grafikus. Festészetére gazdag színvilág, stilizáló vonalak és dekorativitás jellemző.



Havonta!
3 díjat!
SOROSOLYI K.



Októberi mesénk nyomán ügyesen táncoltatták ecsetjük hegyén a színpár-manókat a **gyergyószentmiklósi** Fogarasy Mihály Iskola másodikosai (Deák András munkája), illetve Cornea Kincső Marosfelfaluból.



Levelező

Azzal köszönjük meg a sok-sok karácsonyi jókívánságot, üdvözlést, rajtot, hogy minél többet közlünk belőlük: az idén a tavalyiakat, jövő decemberben az ideieket. Ugyanis egy bő hónappal az ünnep előtt ki kell nyomtatnunk a decemberi lapszámot, hogy idejében megkaphassátok. Áldott Karácsonyt kívánunk minden olvasónknak, a levélíróknak külön is: **Popa Beatrice Andreea**, Dicsőszentmárton; **Kovács Zsófia**, Avasújváros; **Mihály Andrea**, Bögöz; **Hunyadi Ákos**, Kolozsvár; **Bíró Csenge**, Székelykeresztúr; **Pál Apolka** és **Simon, Kend**; **Merk Eszter**, Nagykároly; **Kovács Dóra**, Tasnád; **Köpe Mária-Magdolna**,

Négyfalu; **Harai Rebeka**, Zabola; **Bódi Dóra**, Kolozsvár; **Katócz Boglárka**, Szamosdara; **Sikó Kriszta**, Mezőpanit; **Halász Bernadett**, Árpád; **Szikszai Henrietta**, Lövete; **Radu Renáta**, Székelytompá; a kolozsvári Apáczai Líceum IV.; a székelykeresztúri Berde Mózes Líceum II.; a nagyváradiszacsvay Imre Iskola IV. J; a szatmárnémeti A. Popp Művészeti Líceum III. B; a marosvásárhelyi Dacia Iskola II. B, III. D, IV. C; az Al. Ioan Cuza Iskola III. E, a L. Rebreanu Iskola IV. E, a Bernády György Iskola III. D; a szászrégeni A. Maior Iskola IV. B; a brassói 8-as Iskola IV. C, a 15-ös Iskola IV. C; a nagybányai N. Iorga IV. C osztálya; a marosszentgyörgyi IV. C; a lövetei IV. B; a tordai III.; a mezősámsondi III.; a zetelaki II. A; a kézdiszentkeresztúri III. és IV.; a kibédi IV.; a csíksomlyói III.; a zabolai IV. B; a barátosi III.; a kézdiszentléleki IV. B; a dési IV. D; a szilágycsehi IV. A és B; az ivói II. osztály; érkörtvélyesi, magyarlapádi, árpádi olvasóink.



- Gădălean Annamária „egy büszke anyuka” aláírással küldte be szerkesztőségünknek a csoportképet és az ügyes kézimunkákat, amelyek kislányának osztályában készültek, a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumban. Tanítójuk Pálfi Levente.



A Székelyföldi Tehetségsegítő Tanács pályázatot hirdet II-IV. osztályosoknak. A 4 gyermekből és egy felnőttből álló csoportok kutathatják szülőhelyük népi hagyományait, régi épületeit, jeles szülötteinek életét. A témákat, a pályamunka leírását és a pályázat feltételeit a www.tehetsegpont.ro honlapon találjátok meg, vagy a 0267 351959-es telefonszámon is tájékozódhattok. A nyerteseket táborozni hívja meg a Tehetségsegítő Tanács.

- Élesdi olvasóink büszkén feszítettek Bocskai fejedelem hajdúinak egyenruhájában azon az előadáson, amely Bocskai dicsőséges hadjáratát elevenítette fel. Ezt az élő történelemórát soha nem felejtik el – írta Ciavoiné Létai Andrea tanító néni.



Dénes Bianka rajza,
Szilágyfőkeresztúr





● Mellan Gabriella tanító néni tasnádi másodikosai nagy Napsugár-rajongók. Csapatmunkában oldják meg feladatainkat. Amikor legutóbbi levelüket postázták, egyikük így sóhajtott: „Bárcsak mi nyernénk!” Hátha az angyalka teljesíti kívánságukat.



● A belényesi elemisták nagy egyetértésben dolgoznak és ünnepelnek egész tanév során, hiszen tanítóik, **Krammer Teréz** és **Halász Mónika** bölcs összhangban irányítják iskolai életüket.



Gábor Judit tanító néni kísérte el a kis csapatot. „Nagyon jól telt, úgy éreztem magamat, mintha egy mesében lettem volna” – írta **Borcsa Zsombor**.



● Mosolygó arccal, kíváncsi szemmel fogadták az idén is a Napsugár érkezését **Iloc Judit tanító néni** harmadikosai a **nagybányai N. Iorga** Iskolában. Mint írják: „Szeretjük a rejtvényeket, a meséket, szívesen olvasunk az ismeretterjesztő szövegeket, s jókat derülünk a tréfákon.”



● Több ezer olvasónk nyert a Napsugár-bélyeggyűjteményével ingyenes állatkerti belépőt, köztük **Vajda Ella tanító néni marosfaluosi** osztálya is. Az élő állatokat tisztes távoból, a kedvenc kőlovat testközelből is megcsodálták.

● Nem tudják elfelejteni a Napsugár ajándékát **kézdiszentkereszti** olvasóink sem. Ők illyefalvi tábort nyertek, ahová



BETLEHEMI HERCEGECSKE

Decemberben a Kisjézus születését várjuk, köszöntjük. Nem csoda hát, ha minden kézimunkátok Róla szól. Köszönetképpen és ötletforrásnak igyekszünk minél többet közölni a múlt karácsonyi üdvözetekből, ajándékokból. Legyen meghitt, boldog ünnepeitek!

Bak Márta osztálya
a kolozsvári
Zenelíceumból



Kerekes Laura
aranyosgyéresi
tanítványai

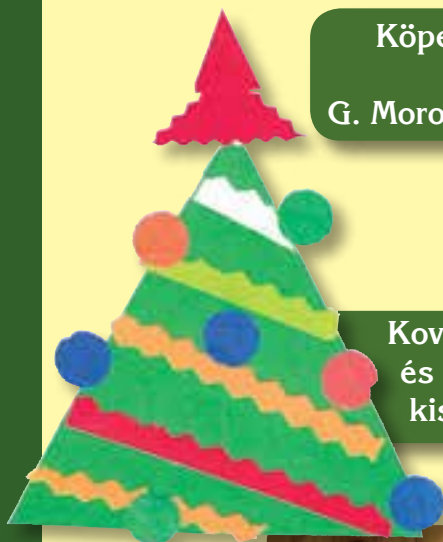


A székelykeresztúri Petőfi
Sándor Iskola volt IV. B
osztálya és Győri Zsuzsa
tanító néni

Köpe Ilona osztálya
a négyfalusi
G. Moroianu Líceumból



Kovács Katalin
és margittai
kisdíákjai



Tóth Éva és nagyszalontai
negyedikesei



Kovács Katalin negyedikesei
a kézdivásárhelyi Molnár
Józsiás Iskolából



A fehéregyházi iskolások és Varga Regina tanító néni

Székely Gizella osztálya a zilahi Wesselényi Kollégiumból



Balogh Edit tavalyi dési negyedikesei



Szigeti Éva zabolai tanítványai



Boldizsár Tünde bánffyhungyadi kisdíákjai



Kozma Judit székelyszentkirályi osztálya

Az esztelneki tavalyi negyedikesek és Varga Katalin tanító néni



Szilágyi Mária és tanítványai a nagyváradi Szacsvey Imre Iskolából



Irkafirka



Az angyalok összegyűlnek,
ölelkeznek, örvendeznek.
Ha a kis fény besüt a szobába,
nagy boldogság száll a családra.
Anya, apa ölelkeznek,
a testvérek örvendeznek.

Vass Réka, Székelyudvarhely

Itt van a tél,
Szánkózni oly jó,
De amikor jön az Angyal,
Az talán a legjobb.
Oly szép ez az ünnep,
A szeretet ünnepe.
Együtt van a család
Reggel, délben, este.

Roşu Andrea, Zetelaka

Ha rá gondolok,
Szívem dobban,
Lelkem lobban.
Hull a hó,
És csillog szépen,
Ez az ünnep
Csodás nékem.
Arra kérlek, Mikulás,
Élvezd te is, hisz csodás.

Ördög Klementina, Marosvécs

Száll a Mikulás
messze az égen,
utána az angyal
türelmesen, szépen.
Sok csomagot visznek
minden kedves házba,
bemennék a gyerekekhez
egy-egy pillantásra.

**Telekfalvi András,
Székelyszentkirály**



**Székely Eduárd,
Magyarlapád**

**Kovács Katalin tanító néni
margittai osztálya:**

Szeretem a Karácsonyt,
Kitárt szívvel várom,
Örülnek, ha itt lennél,
Sok ajándékot nem kérnék,
Csak egy boldog családot,
Körülülve az asztalhoz.

Adorján Johanna

Szép Karácsony estéje,
angyalsereg éneke,
Isten fia született,
Meváltóként érkezett.
Kandalló fölött gyertyaláng,
fenyőfán fagyöngy, száz.
A gyerekek szeme felragyog,
boldog Karácsonyt kívánok!

Mike Nóra

Ember, ember, december.
Szép Karácsony ünnepe
eljön egyszer!
Szép ablakok, szép díszek,
szép házak.
Örömkre megszületik
a szeretet. Várjad!

Sajó Gergő



Egri Kriszta, Szilágysomlyó



Kovács Orsolya, Sepsiszentgyörgy



**Szekeres Anita,
Sepsiszentgyörgy**



**Kónya Alexandra,
Szalárd**

Fiegel Kinga Hanna tavalyi
negyedikesei írták
a gyergyószentmiklósi
Kós Károly Iskolában:

Bár Karácsony lehetnék,
A friss hóban lépkednék,
Korcsolyáznék szüntelen,
Így teljes az ünnepem.

Nagy Juliánna Noémi

Karácsonykor
Eljön az Angyal,
Sok ajándékot hoz majd.
Van, akinek karácsonyfát,
Másnak egy jó adag
Szaloncukorkát.

Horváth Bence

Karácsony estéjén
Összegyülünk,
Együtt van a családom ma.
Énekelünk, örvendezünk,
Így boldog az ünnepünk!

Köllő Eszter

Karácsony van ma,
Jézuska születésnapja.
Az emberek templomba
mennek,
Imádkoznak, énekelnek

Bottyán Izabella

Csillagok ragyognak
Ezen az éjszakán,
Szeretet és béke van
Minden ember arcán.
Megszületett Megváltónk,
Őt ünnepeljük
Karácsony napján.

Nagy Katinka Anett

Jön a Karácsony már,
amire sok ember vár.
Az angyal is itt lesz majd,
s megcsillan az angyalhaj.

Tankó Ervin



Lőrincz Benjámín,
Kémer

Ha Mikulás lennék,
A rénszarvassal repülnék.
piros sapkával sétálnék,
S a gyerekeknek jutna ajándék.
Ha én lennék a Mikulás,
Jó lenne egy hóember pajtás,
De én Mikulás nem vagyok,
Ajándékot sem szállíthatok.

Gál Zita Gabriella,
Kolozsvár

Tele puttongy, tele zsák,
Itt van már a Mikulás.
Nagy pocakján piros ruha,
és a hátán a puttongya.

Székely Bányai Eduárd,
Magyarlapád



Itt a Karácsony,
minden gyerek
várja, mit is
hoz az ő
Angyal barátja.
A fa alatt alma, dió, mogyoró,
A gyerekek felkiáltanak:
jaj, de jó!

Deák Antónia Nóra,
Székelykeresztúr



Dana Bianka, Mezőfény



Fejér Ákos, Zabola



Kovács Dóra, Tasnád

Címlap:
KÜRTI ANDREA

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Honlapszerkesztő: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.
E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.
A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001
B.C.R., SÚC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622
Készült a kolozsvári TipOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

KÖSZABÓCSA ÜZENETEI



A mindent járő malmocska
Mihályi Andrea rajza, Bögöz

**Olvass,
és küldj rajzot róla!**



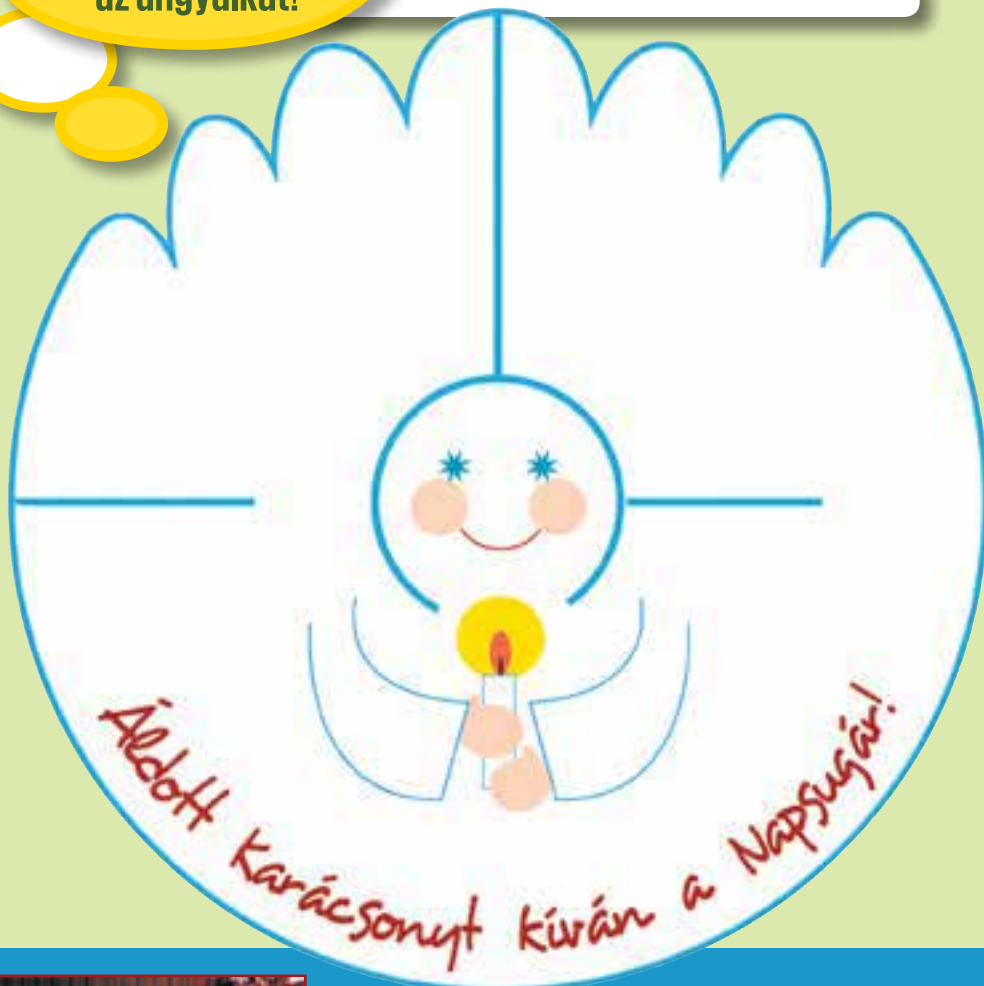
**Készítsd el
az angyalkát!**

Ragassz fehér lapot a túlsó oldalra. Vágd körül az angyalkát, óvatosan haladj ollóddal a három vastag vonal és a fej mentén is. Végül a szárny két felét hátul csúsztasd egymásba.

**Sportolj,
és küldj fényképet
magadról!**



Minden kislány álma: túllszoknyácskában kecsesen táncolni. Alföldy Boglárka, a nagyváradi Szacsvey Imre Iskola negyedikese tudja, hogy ezért a boldog pillanattért sokat kell dolgozni. Hat éve heti három alkalommal a balett-teremben gyakorol, ráadásul napi két órát úszik.



BETLEHEMEZÉS

E lapszám
támogatói:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

BETHLEN GÁBOR
Alap

RMDSZ
COMMUNITAS
ALAPITVÁNY

Vágjátok ki a bélyeget,
és ragasszátok nevetek mellé
az osztály közös gyűjtőlapjára.

Ára 3 lej, 400 Ft